

JU Centar za stručno obrazovanje

Izvještaj o radu za period 1. januar - 31. decembar 2014. godine

Podgorica, januar 2015. godine

Sadržaj:

I - UVOD	2
II - ODJELJENJE ZA STRANDARDE ZANIMANJA I KURIKULUME	3
/standardi zanimanja, standardi kvalifikacija, obrazovni programi i ispitni katalozi, obuka nastavnika, rukovođenje Servis Centrom preduzeća za vježbu, sajmovi i takmičenja učešće u izradi dokumenata i ostale aktivnosti/	
III - ODJELJENJE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH	8
/programi obrazovanja, učešće u izradi ispitnih kataloga, realizacija ispita o stručnoj osposobljenosti lica odgovornih za organizovanje prevoza u drumskom saobraćaju, jačanje socijalnog partnerstva i medijska afirmacija cjeloživotnog obrazovanja i učenja, aktivnosti u praćenju realizacije programa obrazovanja za odrasle i sprovođenju provjera znanja i vještina, učešće u projektima, učešće u izradi dokumenata i ostale aktivnosti/	
IV - ODJELJENJE ZA EVALUACIJU	11
/utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada - eksterna evaluacija, obuka nastavnika, podrška školama u realizaciji interne evaluacije i obuci evaluatora, učešće u izradi dokumenata, organizacija Četvrtog državnog takmičenja iz sektora Mašinstva i Prvog iz sektora Saobraćaja i Građevine, učešće u organizaciji i realizaciji studijske posjete, i ostale aktivnosti/	
V - ODJELJENJE ZA UDŽEBNIKE.....	14
/pripreme za izdavanje udžbenika u stručnom obrazovanju/	
VI - MEĐUNARODNA SARADNJA	14
/Projekat MNE/011, saradnja sa organizacijom KulturKontakt Austrija, Torinski proces i saradnja sa ETF-om, takmičenje EuroSkills, saradnja sa partnerima u cilju evropskih integracija, projektni predlozi, saradnja sa nvo sektorom, odnosi sa javnostima/	
VII - SLUŽBA ZA OPŠTE, PRAVNE I RAČUNOVODSTVENE POSLOVE	19
/pregled opštih i pravnih poslova, rad na izradi Kataloga programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015. godinu, javne nabavke, izdavanje licenci za nastavnike, aktivnosti na vođenju informacionog sistema JU CSO-a, sjednice Odbora za stručno obrazovanje i Odbora za obrazovanje odraslih, sjednice Upravnog odbora, ostale aktivnosti/	
VIII - KONFERENCIJE, SEMINARI I STUDIJSKE POSJETE	24

I-Uvod

JU Centar za stručno obrazovanje je osnovan 14. maja 2003. godine, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, Aktom o osnivanju i Statutom.

2014. godina je prepoznatljiva po donošenju novih zakonskih rješenja kojim se uređuje status JU Centar za stručno obrazovanje.

Vlada Crne Gore je, na osnovu člana 39 stav 2 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list RCG" br. 64/02, 31/05 i 49/07 i "Službeni list CG" br. 45/10, 45/11, 36/13 i 39/13), na sjednici od 29. maja 2014. godine donijela Odluku ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14) kojom je uređeno da je jedini osnivač Centra za stručno obrazovanje Vlada Crne Gore pa se, u skladu s tim, u predlogu budžeta za 2015. godinu predviđa da je JU Centar za stručno obrazovanje samostalna potrošačka jedinica.

Na osnovu člana 6 i 11 Odluke o osnivanju Centra za stručno obrazovanje ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14) u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju ("Sl. List RCG", br. 64/02, 31/05, 49/07 i "Sl. list Crne Gore", br. 4 od 17/08, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13), Upravni odbor JU Centar za stručno obrazovanje je, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, donio Statut Br: 07-833/14 (od 02.10.2014. godine).

Centar obavlja svoju djelatnost u skladu sa nadležnostima propisanim zakonom, Odlukom o osnivanju i Statutom.

Centar u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih:

- 1). obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;
- 2). u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitanog rada i utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitanog rada;
- 3). obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet za obrazovanje i Ministarstvo prosvjete;
- 4). obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, standarda zanimanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;
- 5). obavlja istraživanja;
- 6). obavlja savjetodavni rad u ustanovama u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i institucijama povezanim sa vaspitanjem i obrazovanjem;
- 7). priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za stručne predmete u stručnom obrazovanju;
- 8). priprema profesionalne standarde za nastavno i vaspitno osoblje;
- 9). organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;
- 10). predlaže mjere za razvoj i uvođenje novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
- 11). prati eksperimente;
- 12). izdaje licence za rad u obrazovno-vaspitanim ustanovama u skladu sa zakonom;
- 13). obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Centra.

Rad u JU Centar za stručno obrazovanje je organizovan po odjeljenjima: Odjeljenje za standarde zanimanja i kurikulume, Odjeljenje za obrazovanje odraslih, Odjeljenje za evaluaciju, Odjeljenje za udžbenike i Služba za opšte, pravne i računovodstvene poslove. U Centru je sistematizovano mjesta za 29 izvršilaca, a trenutno ima ukupno 25 zaposlenih.

Krajem 2014. godine započet je rad na izradi Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je u postupku davanja saglasnosti od strane Ministarstva prosvjete.

II - Odjeljenje za standarde zanimanja i kurikulume

Centar za stručno obrazovanje je u 2014. godini uputio dvije inicijative Sektorskim komisijama u kojim su učestvovali službenici Odjeljenja za standarde zanimanja i kurikulume, i to za:

1. Majstorsko zvanje Frizer
2. Majstorsko zvanje Automehaničar

Standardi zanimanja

U 2014. godini, službenici Odjeljenja su koordinirali i učestvovali u izradi 18 standarda zanimanja, od kojih je 6 usvojeno od strane Savjeta za kvalifikacije, 4 od strane sektorskih komisija, 4 su u proceduri usvajanja, dok su 4 standarda u fazi izrade.

Standardi zanimanja koji su usvojeni od strane Savjeta za kvalifikacije:

1. Tehničar zaštite vode
2. Tehničar zaštite vazduha
3. Tehničar zaštite zemljišta
4. Mesar
5. Tehničar industrije aluminijuma
6. Tehničar industrije čelika

Standardi zanimanja koji su usvojeni od strane nadležnih sektorskih komisija:

1. Tjelohranitelj - prošlo sektorsku komisiju za Ekonomiju i pravo
2. Pratilac vrijednosti - prošlo sektorsku komisiju za Ekonomiju i pravo
3. Zaštitar tehničar - prošlo sektorsku komisiju za Ekonomiju i pravo
4. Čuvar - prošlo sektorsku komisiju za Ekonomiju i pravo

Urađeni standardi zanimanja koji su ušli u proceduru usvajanja:

1. Pomoćnik pri uzorkovanju u zaštiti životne sredine
2. Pomoćnik pri dobijanju metala
3. Rukovalac viljuškarom
4. Viši geodetski tehničar

Standardi zanimanja koji su u fazi izrade:

1. Manevrista
2. Rukovalac manevra
3. Vozovođa
4. Saobraćajno - transportni magacioner

Standardi kvalifikacija

U 2014. godini, službenici Odjeljenja za standarde zanimanja i kurikulume, koordinirali su i učestvovali u izradi 15 standarda kvalifikacija. Od toga, 8 standarda kvalifikacija je usvojeno od strane Savjeta za kvalifikacije, 3 standarda su urađena, ali još nijesu ušla u proceduru usvajanja, a 4 standarda su u fazi izrade.

Standardi kvalifikacija koji su usvojeni od strane Savjeta za kvalifikacije:

1. Tehničar zaštite vode
2. Tehničar zaštite vazduha
3. Tehničar zaštite zemljišta

4. Tehničar zaštite životne sredine
5. Mesar
6. Tehničar industrije aluminijuma
7. Tehničar industrije čelika
8. Tehničar metalurgije
9. Medicinski tehničar transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi
10. Viši medicinski tehničar transfuzijske medicine

Urađeni standardi kvalifikacija koji još nisu ušli u proceduru usvajanja:

1. Pomoćnik pri uzorkovanju u zaštiti životne sredine
2. Pomoćnik pri dobijanju metala
3. Rukovalac viljuškarom

Standardi kvalifikacije koji su u fazi izrade:

1. Tjelohranitelj
2. Pratilac vrijednosti
3. Zaštitar tehničar
4. Čuvar

Obrazovni programi i ispitni katalozi

U 2014. godini, savjetnici Odjeljenja za standarde zanimanja i kurikulume, koordinirali su i učestvovali u izradi 4 obrazovna programa i 6 ispitnih kataloga. Od 6 ispitnih kataloga, 3 su usvojena, a 3 još uvijek nisu ušla u proceduru usvajanja.

Obrazovni programi koji su usvojeni od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje:

1. Tehničar zaštite životne sredine
2. Tehničar metalurgije
3. Medicinski tehničar transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi
4. Viši medicinski tehničar transfuzijske medicine

Usvojeni ispitni katalozi:

1. Mesar
2. Medicinski tehničar transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi
3. Viši medicinski tehničar transfuzijske medicine

Urađeni ispitni katalozi koji još nisu ušli u proceduru usvajanja:

1. Pomoćnik pri uzorkovanju u zaštiti životne sredine
2. Pomoćnik pri dobijanju metala
3. Rukovalac viljuškarom

Obuka nastavnika

U okviru redovnih aktivnosti, savjetnici ovog odjeljenja su, kao treneri ili organizatori, učestvovali u obukama nastavnika u sljedećim oblastima:

1. Vođenje dva seminara za obuku nastavnika za primjenu modularizovanih obrazovnih programa: SSŠ "S. Raspopović" Podgorica i SMŠ "B.Bašić" Plav

2. Obuka nastavnog kadra i kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika u Crnoj Gori, 30. oktobar 2014. godine, Podgorica (prezentovan „Dokument o zajedničkoj podršci školama u realizaciji profesionalnog razvoja za sve nastavnike-urađen uz podršku MNE/011”
3. Izrada biznis planova - za nastavnike koji vode Preduzetničke centre
4. Finansiranje biznis ideja - za nastavnike koji vode Preduzetničke centre
5. Javni nastupi - za nastavnike koji vode Preduzetničke centre
6. “Komunikacija u učionici”; Berane i Podgorica, maj, u organizaciji Zavoda za školstvo (seminar za nastavnike stručnih predmeta koji su završili nenastavničke fakultete)
7. „Ocjenjivanje modularizovanih obrazovnih programa“, 7. 3. 2014. Podgorica, u organizaciji Ispitnog centra
8. “Inkluzija u stručnom obrazovanju“ (drugi krug obuke nastavnika za novih osam škola - Bar 20-22.03.2014. (III modul); u organizaciji CSO-a i KulturKontakt-a;
9. Primjena novih obrazaca za individualne razvojno-obrazovne programe u srednjim stručnim školama, Podgorica 24.11. 2014., u organizaciji CSO-a i Ministarstva prosvjete (projekat UNICEF-a)
10. “Obuka nastavnika koji implementiraju modularizovane obrazovne programe“ (1 seminar, 2 obilaska/monitoring škole)

Tokom godine, redovnije ažurirana baza podataka o realizovanim obukama nastavnika koje su organizovane od strane različitih organizatora:

<i>Organizator</i>	<i>Naziv seminara</i>	<i>Br. učes.</i>
LuxDev	Pisanje projektnih predloga za Preduzetničke centre	20
LuxDev	Trening o Amadeus rezervacionom sistemu	10
LuxDev	Pisanje projektnih predloga za Preduzetničke centre	20
LuxDev	Trening o Amadeus rezervacionom sistemu	8
LuxDev	Trening o preduzetničkim vještinama i komp. za PC	18
LuxDev	Osnivanje preduzeća, pravna i fiskalna regulativa	16
LuxDev	Trening o apliciranju za prikupljanje sredstava	21
LuxDev	Trening o PR-u, promociji i timskom radu	16
CSO	Bazična obuka o ocjenjivanju u stručnom obrazovanju	42
JU RC Kotor	Program andragoškog osposobljavanja kadra koji radi u obrazovanju odraslih	26
CSO	Obuka eksternih evaluatora-osnovna obuka	20
LuxDev	Trening o javnim nabavkama	21
JU RC Kotor	Komun. u obr. odr./Org. obr. pr. i gr. dinamika	1
JU RC Kotor	Komunikacija u obrazovanju odraslih	1
JU RC Kotor	Org. obr. procesa i grupna dinamika	1

JU RC Kotor	Spec. odr. u proc. obr. i uc./Org. obr. pr. i gr. dinamika	1
JU RC Kotor	Spec. odr./Komun. u obr.odr./Org. obr. pr. i gr. din.	1
JU RC Kotor	Spec. odr./Org. obr. pr. i gr. din./Org. pl. i programir.	1
JU RC Kotor	Spec. odraslih u proc. obr. i učenja	2

Tokom godine, praćena je realizacija PRNŠ modela u stručnim školama, kroz sakupljanje izvjestaja o realizovanim aktivnostima tokom prve polovine drugog ciklusa. U okviru podrške ETF-a, radna grupa, čiji je član bila savjetnica Odjeljenja, izradila je „Dokument o zajedničkoj podršci školama u realizaciji profesionalnog razvoja za sve nastavnike”. Nastavkom ovih započetih aktivnosti, očekivanja su da će se dobiti smjernice za prilagođavanje PRNŠ modela nastavnicima u stručnom obrazovanju.

Rukovođenje Servis Centrom preduzeća za vježbu

U okviru redovnih aktivnosti službenika Odjeljenja, koji su ujedno i koordinatori Servis Centra preduzeća za vježbu, pružana je podrška preduzećima za vježbu kroz sljedeće aktivnosti:

1. Obavljanje procesa registracije preduzeća (školske 2014/2015. godine, registrovano je 62 preduzeća za vježbu u periodu septembar - oktobar 2014)
2. Izdavanje potvrda o registraciji kod Centralnog registra i Poreske uprave svim registrovanim preduzećima
3. Ažuriranje statističkih podataka o preduzećima za vježbu u EUROOPEN, internacionalnoj bazi podataka (oktobar - novembar 2014)
4. Izdavanje potvrda o žiro računima preduzećima za vježbu
5. Davanje podataka o preduzećima za vježbu
6. Redovno obavješćavanje preduzeća za vježbu o aktivnostima i obavezama
7. Redovno ažuriranje sajta Servis Centra preduzeća za vježbu
8. Uključivanje dva preduzeća za vježbu sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorice
9. Pregledano je 60 biznis planova preduzeća za vježbu
10. Pisanje izvještaja za EUROOPEN (decembar 2014)
11. Praćenje rada preduzeća u bankarskom softveru (kontinuirano)

Sajmovi i takmičenja

Tokom 2014. godine, Odjeljenje za standarde zanimanja i kurikulume organizovalo je više državnih takmičenja, sajamskih manifestacija, i to organizacija:

- Nacionalnog sajma preduzeća za vježbu (mart 2014)
- Nacionalnog takmičenja za najbolji biznis plan (april 2014)
- Četvrtog sajma mladih pronalazača Crne Gore (april 2014)
- Učešća učenika na međunarodnom sajmu preduzeća za vježbu, april 2014. godine, Plovdiv, Bugarska
- Trećeg državnog takmičenja iz Elektronike (maj 2014), nakon čega je urađena detaljna analiza uspjeha učenika na takmičenju
- Državnog takmičenja iz Mašinstva, Saobraćaja i Građevine (maj 2014)
- Državnog takmičenja iz Automehatronike (maj 2014)
- Odlaska crnogorskih predstavnika na EuroSkills takmičenje (septembar - oktobar 2014, Lille, Francuska), nakon čega je urađena detaljna analiza, sa predlozima za unapređenje uspjeha na sljedećim takmičenjima

- Učešća preduzeća za vježbu na međunarodnom sajmu u Njemačkoj, novembar 2014. godine, Esen, Njemačka

Učešće u izradi dokumenata

Predstavnici Odjeljena učestvovali su u radnim grupama za razvoj različitih dokumenata vezanih za strateške razvoje, implementacije strategija, izradu zakonskih, podzakonskih i metodoloških dokumenata, te u grupama koje su se bavile istraživačkim, savjetodavnim i razvojnim poslovima.

U prilogu su neke od brojnih aktivnosti:

- Izrada „Priručnika za razvoj školskog kurikuluma“ u saradnji sa ŠC Ptuj
- Izrada Strategije za razvoj i podršku darovitim učenicima (2015-2019) sa Akcionim planom (2015-2016) (septembar - decembar 2014)
- Izrada Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje (šest sastanaka)
- Izrada Modela za unapređivanje preduzetničkog učenja u srednjem obrazovanju
- Izrada dokumenta „Koncept preduzetničkih klubova u srednjim školama“
- Izrada kataloga „Preduzetništvo za gimnazije“
- Izrada brošure „Modeli podrške za razvoj biznisa u Crnoj Gori“, u okviru projekta „Preduzetnički centri u srednjim stručnim školama“ (mart - jun 2014)
- Izrada Pravilnika za vođenje pedagoške dokumentacije za srednje škole
- Akreditacija programa stručnog usavršavanja Centra za stručno obrazovanje i pojedinih programa Zavoda za školstvo
- Izdavanje licenci za ustanove stručnog obrazovanja sjeverne, centralne i južne regije
- Izrada Pravilnika o majstorskom ispitu
- Izrada Akcionog plana i „Osnova uvođenja sistema video konferencije u osnovnim i srednjim školama Crne Gore“
- Izrada „Dokumenta o zajedničkoj podršci školama u realizaciji profesionalnog razvoja za sve nastavnike“
- Priprema brošura i promotivnog materijala za EuroSkills (novembar - decembar 2014. godine)
- Elektronske konsultacije o TVET-u, za UNECE
- Članstvo u komisijama za polaganje stručnih ispita nastavnika
- Učešće u komisiji za eksternu evaluaciju Resursnog centra „1. Jun“ Podgorica, 1-3.12.2014. godine
- Učešće u komisiji za eksternu evaluaciju „Urban Protection Training Center Montenegro“, mart 2014. godine, Budva, Podgorica, Bijelo Polje
- RG4 IPA projekta Ministarstva zdravlja, SZO i Zavoda za transfuziju, koja se bavi edukacijom kadra za rad u transfuziji
- Izrada Strategije inkluzivnog obrazovanja 2014-2018.
- Učešće u izradi Modela za licenciranje i relicenciranje nastavnika i direktora vaspitno-obrazovnih ustanova (na nivou Ministarstva prosvjete)
- Izrada predloga CSO-a vezano za model za licenciranje i relicenciranje nastavnika i direktora (na nivou CSO-a)
- Izrada Pravilnika o pedagoškoj dokumentaciji u stručnom obrazovanju
- Izrada izvještaja za Torino proces
- Izrada priručnika za nastavnike stručnih škola „Pedagoško-psihološki aspekti nastave“, u organizaciji Zavoda za školstvo
- Izrada priručnika za nastavnike stručnih škola „Ocjenjivanje modularizovanih obrazovnih programa“, u organizaciji Ispitnog centra
- Izrada novih obrazaca za IROP, Ministarstvo prosvjete, projekat UNICEF

- Izrada individualnog tranzicionog plana, Ministarstvo prosvjete, projekat UNICEF
- Izrada programa obrazovanja za Medijatora u zdravstvu za romsku populaciju, NVO „Help“ i Ministarstvo zdravlja
- Član komisije za pregovaračko poglavlje 18 Statistika
- Izrada Strategije razvoja stručnog obrazovanja 2015-2020. godine

Ostale aktivnosti

- Službenici Odjeljenja su članovi sektorskih komisija (za: Rudarstvo, metalurgiju i hemijsku industriju; Ekonomiju i pravo; Saobraćaj i komunikacije; Inženjerstvo i proizvodne tehnologije; Turizam, trgovinu i ugostiteljstvo; Zdravstvo i socijalnu zaštitu; Poljoprivredu, prehranu i veterinu, gdje aktivno učestvuju u njihovom radu
- Organizacija Zimske škole preduzetničkih ideja, 30-31. januar 2014. godine, Podgorica
- Organizacija konferencije o preduzetništvu u saradnji sa Ekonomskim fakultetom
- Sastanci Nacionalnog partnerstva za preduzetničko učenje (osnovano od strane Vlade CG)
- Učešće u organizaciji FLL takmičenja u robotici za osnovne škole u saradnji sa Fondacijom „Mladi pronalazači Crne Gore“
- Učešće u organizaciji „Noći istraživača“ u okviru Otvorenih dana nauke (u organizaciji Ministarstva nauke i NVO „Prona“)
- Organizacija sastanka sa nastavnicima Elektrotehnike - predstavnicima svih škola u Crnoj Gori u kojima se realizuju obrazovni programi iz ovog područja (novembar 2014)
- Urađena detaljna analiza potreba za učenicima za sve obrazovne programe iz Elektrotehnike (decembar 2014)

III - Odjeljenje za obrazovanje odraslih

Programi obrazovanja

Odjeljenje za obrazovanje odraslih je u radnim grupama izradilo programe obrazovanja za osposobljavanje za zanimanja, i to:

Programi su rađeni na inicijativu Zavoda za transfuziju krvi:

- Medicinski tehničar/ka transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi i
- Viši medicinski tehničar/ka transfuzijske medicine

Program je rađen na inicijativu »Mesoprometa« iz Bijelog Polja:

- Mesar/ka

Odjeljenje za obrazovanje odraslih je pružalo stručnu i tehničku podršku prilikom izrade programa:

- Privatnoj ustanovi edukativni centar «Feza» za izradu programa obrazovanja za učenje francuskog, ruskog, turskog i arapskog jezika
- Institutu Alternativa za izradu programa obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz oblasti javnih politika
- SOS Telefonu za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica za izradu programa obrazovanja zaposlenih u vaspitno-obrazovnim institucijama o postupanju, prevenciji i zaštiti djece i mladih od nasilja u porodici

- HELP-u za pripremu programa obrazovanja za sticanje znanja iz oblasti zdravstvene zaštite

Ispitni katalogi

Odjeljenje za obrazovanje odraslih je pripremio i ispitne kataloge koji su usvojeni na Nacionalnom savjetu za obrazovanje u 2014. godini:

- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Zaštitar/ka
- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Turistički vodič/kinja

Realizacija ispita o stručnoj osposobljenosti lica odgovornih za organizovanje prevoza u drumskom saobraćaju

U 2014. godini realizovano je 11 ispita o stručnoj osposobljenosti lica odgovornih za organizovanje prevoza u drumskom saobraćaju.

Jačanje socijalnog partnerstva i medijska afirmacija cjeloživotnog obrazovanja i učenja

Manifestacija »XIII Dani obrazovanja i učenja odraslih u Crnoj Gori« od 15. do 30 oktobra 2014. godine, Centar za stručno obrazovanje je u saradnji sa Ministarstvom prosvjete organizovao manifestaciju „XIII Dani obrazovanja i učenja odraslih“ pod sloganom „Cjeloživotno učenje-sredstvo za mobilnost i konkurentnost u procesu evropskih integracija“.

Cilj manifestacije je ukazivanje na značaj cjeloživotnog učenja za unapređenje kvaliteta života pojedinca i društveni razvoj. Pored ovoga, ukazano je na značaj razvoja socijalnog partnerstva na lokalnom i državnom nivou za razvoj oblasti obrazovanja odraslih, kao i na neophodnost andragošskog osposobljavanja kadra koji radi u obrazovanju odraslih.

Suorganizatori „XIII Dana obrazovanja i učenja odraslih“ bili su:

Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Privredna komora, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, Asocijacija poslovnih žena Crne Gore, JU Resursni centar za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora iz Kotora, Srednja pomorska škola iz Kotora, Dom starih iz Bijelog Polja, Policijska akademija iz Danilovgrada, Centar za strane jezike i prevođenje „Double L“, Organizator obrazovanja odraslih „Kuća mode i ljepote-Zoran“ i organizator obrazovanja odraslih „Alfa Ton Lekić“.

Na početku „XIII Dana obrazovanja i učenja odraslih“ organizovana je prezentacija aktivnosti JU Resursnog centru za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora iz Kotora i svečana dodjela sertifikata nastavnom kadru ove ustanove, koji je u toku 2014. godine uspješno završio program Andragošskog osposobljavanja kadra koji radi u obrazovanju odraslih, a zatim:

- Srednja pomorska škola iz Kotora je u Podgorici organizovala prezentaciju svojih aktivnosti i obrazovne ponude za predstavnike nadležnih ministarstava, institucija socijalnog partnerstva, obrazovanih institucija i dr.

- Ministarstvo prosvjete i Centar za stručno obrazovanje su organizovali prezentaciju najznačajnijeg dokumenta za oblast obrazovanja odraslih „Strategija obrazovanja odraslih Crne Gore“ (2015-2025) za predstavnike nadležnih ministarstava, lokalnih samouprava, institucija socijalnog partnerstva i obrazovnih institucija.

- Centar za stručno obrazovanje je u saradnji sa Društvom za obrazovanje odraslih iz Beograda organizovao prezentaciju Švajcarski sistem sertifikacije edukatora odraslih/ trenera za predstavnike nadležnih ministarstava, obrazovnih institucija, institucija socijalnog partnerstva, NVO-a i dr.
- Okrugli sto na temu "Značaj razvoja obrazovne ponude za stare" organizovan je u Bijelom Polju u saradnji sa Domom starih i Opštinom Bijelo Polje.
- Okrugli sto na temu „Značaj obrazovanja za razvoj ženskog preduzetništva“ za predstavnike nadležnih ministarstava, institucija socijalnog partnerstva, obrazovnih institucija, nevladinog sektora održan je u Podgorici
- Privredna komora Crne Gore je organizovala okrugli sto na temu "Uloga socijalnih partnera u obrazovanju odraslih" za predstavnike privrede, lokalnih samouprava i ministarstava
- U saradnji sa Ministarstvom prosvjete i Zavodom za školstvo organizovana su dva sajma predstavnika NVO koje u svojoj ponudi imaju programe neformalnog obrazovanja za mlade i odrasle
- Predavanje na temu "Alhemija petog elementa" je održala Aleksandrina Vujačić za predstavnike obrazovnih institucija
- Licencirani organizatori obrazovanja odraslih Policijska akademija iz Danilovgrada, Centar za strane jezike i prevođenje "Double L", "Kuća mode i ljepote-Zoran" i "Alfa Ton Lekić" organizovali su različite aktivnosti u cilju promovisanja obrazovne ponude

Aktivnosti u praćenju realizacije programa obrazovanja za odrasle i sprovođenju provjera znanja i vještina

Centar za stručno obrazovanje je na osnovu sporazuma sa NVO „Help“ bio zadužen za sprovođenje određenih aktivnosti i praćenje implementacije komponente stručnog osposobljavanja korisnika projekta „Program pomoći za integraciju i povratak RAE i drugih I/RL - koji žive u naselju Konik“.

Aktivnosti Centra za stručno obrazovanje i implementacija aktivnosti odvijala se u nekoliko faza:

1. Pripreme aktivnosti i odabir licenciranog organizatora obrazovanja odraslih,
2. Praćenje realizacije stručnog osposobljavanja;

Učešće u organizaciji i realizaciji završne provjere znanja i vještina polaznika.

Završna provjera znanja i vještina polaznika programa organizovana je 22.04.2014. godine pred Ispitnom komisijom, koju su činili predstavnici Ispitnog centra Crne Gore, Centra za stručno obrazovanje i ZOPT-a. Osam polaznika je uspješno položilo završnu provjeru znanja i vještina i steklo stručnu kvalifikaciju Pomoćnik armirača.

Za nastavni kadar JU Resursni centar za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora iz Kotora realizovan je kompletan program Andragoškog osposobljavanja kadra koji radi u obrazovanju odraslih kroz 5 seminara.

Učešće u projektima

U 2014. godini Odjeljenje za obrazovanje odraslih je učestvovalo u organizaciji i realizaciji više projekata:

- U saradnji sa Švajcarskom asocijacijom za obrazovanje odraslih i Društvom za obrazovanje odraslih iz Beograda organizovan je regionalni skup „Kvalitet i profesionalizacija u obrazovanju odraslih“ u Budvi 21-23. novembra 2014. godine.
- Učešće u obukama licenciranih ispitivača, koji će sprovesti ispite za sticanje stručnih kvalifikacija u organizaciji Ispitnog centra

- Učešće u radnoj grupi koja je radila u organizaciji »Juventasa« na pripremi Akcionog plana za unapređenje sveobuhvatnog tretmana osoba osuđenih na kaznu zatvora i Akcionog plana usluga za pripremu izlaska i podršku nakon izlaska iz zatvora
 - Učešće u realizaciji treninga koji je organizovao NVO „ZID“ početkom 2014. godine za predstavnike javnog i civilnog sektora o primijeni modela iz Strateškog dokumenta za participaciju i budžetiranje servisa po mjeri djeteta
- Cilj treninga je bio da se predstavnici različitih institucija iz opština osposobe da primijene mehanizme za implementaciju Lokalnog plana akcije za djecu, kroz participaciju, budžetiranje aktivnosti i stvaranje servisa za djecu na lokalnom nivou.
- Učešće u projektu »Indeksom do inkluzivne kulture u obrazovno-vaspitnim ustanovama u Crnoj Gori«

Učešće u izradi dokumenata

Predstavnici Odjeljenje za obrazovanje odraslih učestvovali su u izradi:

- Strategije obrazovanja odraslih Crne Gore (2015-2025)
- Plana obrazovanja odraslih 2015-2019
- Metodologije za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama nižeg, srednjeg i višeg stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih
- Akcionog plana za unapređenje sveobuhvatnog tretmana osoba osuđenih na kaznu zatvora i
- Akcionog plana usluga za pripremu izlaska i podršku nakon izlaska iz zatvora

Ostale aktivnosti

- Učešće u obukama licenciranih ispitivača, koji će sprovoditi ispite za sticanje stručnih kvalifikacija u organizaciji Ispitnog centra.

III - Odjeljenje za evaluaciju

Utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada - eksterna evaluacija

Na osnovu Opšteg zakona o obrazovanju i Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, određeno je da se utvrđivanje kvaliteta vrši najmanje jedanput u periodu od četiri godine. Odjeljenje za evaluaciju je planiralo aktivnosti u cilju ispunjenja zakonskih uslova.

U periodu januar-jun 2014. godine izvršeno je eksterno utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u 12 škola koje realizuju programe stručnog obrazovanja:

1. JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola Bar
2. JU Srednja stručna škola Berane
3. JU Srednja medicinska škola "Dr Branko Zogović" Berane
4. JU Srednja elektro-ekonomska škola Bijelo Polje
5. JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje »Vida Matijan« Kotor
6. JU Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora Kotor
7. JU Srednja stručna škola Pljevlja
8. JU Srednja elektrotehnička škola "Vaso Aligradić" Podgorica
9. JU Srednja medicinska škola Podgorica

10. JU Resurni centar za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju invalidne djece i omladine Podgorica
11. JU Škola za muzičke talente "Andre Navara" Podgorica
12. JU Srednja mješovita škola "Mladost" Tivat

Obilazak škola je izvršio Centar za stručno obrazovanje, i na osnovu nalaza savjetnika pripremio izvještaje o eksternoj procjeni kvaliteta. Na osnovu izvještaja nije bilo prigovora škola. Do juna 2014. godine završen je II ciklus eksterne procjene kvaliteta obrazovno-vaspitanog rada ustanova koje realizuju programe stručnog obrazovanja.

U periodu septembar-decembar 2014. godine izvršen je obilazak četiri škole koje realizuju stručno obrazovanje i dva organizatora obrazovanja odraslih. Utvrđivanje kvaliteta je izvršeno u skladu sa novom Metodologijom za eksternu procjenu kvaliteta, koju je usvojio Nacionalni savjet za obrazovanje, koja obuhvata procjenu indikatora deset ključnih oblasti.

Stručne i mješovite škole koje su bile predmet eksterne procjene kvaliteta u III ciklusu su:

1. JU Srednja mješovita škola „Vuksan Đukić“ Mojkovac
2. JU Srednja mješovita škola „Bećo Bašić“ Plav
3. JU Resursni centar za obrazovanje i osposobljavanje „1. Jun“ Podgorica i
4. JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica

Organizatori obrazovanja odraslih koji su bili predmet procjene kvaliteta po novoj Metodologiji:

1. Privatna ustanova „Raza i Pime“ Podgorica
2. Privatna ustanova „Alfa ton Lekić“ Podgorica

Obuka nastavnika

- Edukacija spoljnih saradnika/savjetnika za eksternu procjenu kvaliteta po Metodologiji iz II ciklusa obavljala se u kontinuitetu. Obuka se, uglavnom, odvijala neposredno prije početka aktivnosti na utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitanog rada u stručnim školama. Obuka se, prvenstveno, odnosila na: primjenu Metodologije eksterne evaluacije; utvrđivanje nivoa indikatora kvaliteta; postupke i načine utvrđivanja kvaliteta i izvještavanje o utvrđenom kvalitetu itd.

Za proces procjene kvaliteta po „novoj“ Metodologiji obuka eksternih evaluatora je realizovana na dvodnevnoj radionici, koja je održana na Cetinju. Na radionici su učestvovali eksterni evaluatori koji su, odgovarajućim rješenjima, imenovani za utvrđivanje kvaliteta organizatora stručnog obrazovanja u periodu septembar - decembar 2014. godine.

- U okviru projekta izrade Priručnika za ocjenjivanje, koji je podržao LuxDevelopment MNE/011, predstavnik odjeljenja za evaluaciju je realizovao dio obuke za nastavnike koji realizuju modularizovane programe u Mojkovcu.

- U okviru obuke nastavnika, u skladu sa Priručnikom za ocjenjivanje, čiju je izradu koordinirao Ispitni centar Crne Gore, predstavnik Odjeljenja za evaluaciju je učestvovao na radionici za nastavnike Srednje pomorske škole u Kotoru.

Podrška školama u realizaciji interne evaluacije i obuci evaluatora

Tokom godine, Odjeljenje je pružalo podršku školama u unapređivanju: godišnjeg planiranja; pripreme za licenciranje za realizaciju programa obrazovanja odraslih;

pripreme međunarodnih posjeta; ocjenjivanje; unapređivanje izvještavanja o internoj evaluaciji itd.

U cilju podrške stručnim školama, nakon četiri godine od izmjena i dopuna Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, stručnim školama je, na uspostavljanju održivog i funkcionalnog procesa internog obezbjeđivanja kvaliteta-samoevaluacije, Centar za stručno obrazovanje je u periodu januar-decembar 2014. godine pripremio i realizovao radionice za predstavnike odbora za kvalitet i uprava stručnih i mješovitih škola. Cilj radionica je bio motivisanje škola da nastave i/ili uključe se u proces realizacije interne evaluacije.

U periodu januar-decembar 2014. godine realizovana je obuka za implementaciju interne evaluacije u stručnim školama.

Tokom 2014. godine, školama je pružana podrška kroz savjetovanja, razmjenu informacija, dostavljanje materijala, komentare i sugestije, u cilju pripreme i izrade izvještaja o internoj procjeni kvaliteta. U periodu jun-decembar 2014. godine, u II ciklusu, izvještaje o internoj procjeni kvaliteta predalo je 15 stručnih i mješovitih škola i dva resursna centra.

Učešće u izradi dokumenata

- U okviru „Bruges communique“ izvještaja za Crnu Goru, u periodu januar-decembar 2014. godine pripremljene su izmjene i dopune Poglavlje D u odnosu na dostavljene odgovore na upitnik. Osim toga i istom periodu su predstavnici Odjeljenja učestvovali u pripremi izmjena i dopuna dokumenta „Torino proces“.

- Na osnovu programa obrazovanja za znakovni jezik, osnovni i viši nivo, JU Resursni centar za djecu sa problemima sluha i govora Kotor, formirao je radnu grupu za izradu Priručnika za crnogorski znakovni jezik u kojoj je predstavnik Odjeljenja za evaluaciju. Priručnik je publikovan u oktobru 2014. godine.

- U okviru Projekta LuxDevlopment MNE/011 realizovane su aktivnosti na izradi Metodologije za eksterno utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanova formalnog sistema i odraslih koje realizuju stručno obrazovanje.

Osnovne aktivnosti na izradi Metodologije su bile:

- Koordinacija sastanaka fokus grupa u Beranama, Bijelom Polju i Podgorici
- Koordinacija radnih grupa za (i) stručno obrazovanje i (II) obrazovanje odraslih
- Koordinacija radne grupe (međuinstitucionalne) za definisanje Metodologije
- Rad sa međunarodnim ekspertom
- Priprema Metodologije za razmatranje na Nacionalnom savjetu za obrazovanje
- Koordinacija aktivnosti na pripremi za štampu itd.

- Odjeljenje za evaluaciju je komentarisalo strateška, razvojna i planska dokumenta koja su dostavljali: Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo, socijalni partneri, škole itd.

Organizacija Četvrtog državnog takmičenja iz sektora Mašinstva i Prvog iz sektora Saobraćaja i Građevine

Predstavnici Centra i Odjeljenja za evaluaciju učestvovali su u organizaciji Četvrtog državnog takmičenja iz sektora Mašinstva i Prvog iz oblasti Saobraćaja i Građevine. U Srednjoj mješovitoj školi u Tivtu, maja 2014. godine, održano je takmičenje iz sektora Mašinstva za nastavne predmete: Tehničko crtanje i Mašinski elementi.

Ostale aktivnosti

U periodu januar- decembar 2014. godine predstavnici Odjeljenja za evaluaciju učestvovali su u radu različitih komisija koje su formirali: Ministarstvo provjete, Zavod za školstvo, Ispitni centar, stručne i mješovite škole, i resursni centri.

U periodu januar-decembra 2014. godine, predstavnici Odjeljenja za evaluaciju su učestvovali na: dvije konferencije u Briselu, koje je organizovala Evropska komisija; četiri konferencije u Podgorici, koje je organizovala Evropska fondacija za obuku itd.

IV - Odjeljenje za udžbenike

Pripreme za izdavanje udžbenika u stručnom obrazovanju

U skladu sa planom izdavanja udžbenika, na osnovu člana 4 st. 2 i člana 6 Pravilnika o postupku pribavljanja, ocjenjivanja, odobravanja i pripreme udžbenika i nastavnih sredstava („Sl.list RCG“, br. 31/2004, 38/2005, 22/2007 i „Sl.listCG“, br.84/2009 i 23/2012), a na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore br. 03-3765/2 od 21.04.2011. godine, Odjeljenje za udžbenike je pripremilo listu prioriternih udžbenika. Uzimajući u obzir preklapanja istih i približno istih nastavnih predmeta kojima su nazivi različiti.

Prioritena lista udžbenika za stručno obrazovanje je urađena na osnovu sveobuhvatne analize nastavnih planova i programa koji se realizuju u stručnom obrazovanju, vodeći računa o principima: strategijama razvoja Crne Gore sa aspekta potreba za kadrovima; sadržaja i ciljeva u četvorogodišnjim i trogodišnjim programima; broja učenika koji pohađaju programe, odnosno nastavne predmete; dosadašnjim izdanjima udžbenika u Crnoj Gori itd.

U skladu sa pomenutim Pravilnikom, Odjeljenje za udžbenike je predložilo spisak izdatih udžbenika i nastavnih sredstava za upotrebu u školskoj 2014/2015. godini Nacionalnom savjetu na odobravanje.

VI - Međunarodna saradnja

Projekat MNE/011

Krajem oktobra 2014. godine zvanično je završen Projekat MNE/011 *Jačanje stručnog osposobljavanja na sjeveroistoku Crne Gore*, koji je realizovan uz podršku Vlade Velikog vojvodstva Luksemburga i Vlade Crne Gore. Tokom petogodišnjeg sprovođenja projekta, u stručno obrazovanje u Crnoj Gori, uloženo je preko 5.000.000,00€ a aktivnosti su realizovane uz pomoć zaposlenih u Odjeljenju za standarde zanimanja i kurikulume, Odjeljenju za obrazovanje odraslih i Odjeljenju za evaluaciju. Nacionalni koordinator projekta bio je direktor CSO-a, Duško Rajković, a kontakt osoba za projekat - Ivana Vučinić. U nastavku su aktivnosti realizovane u 2014. godini.

- Projekat MNE/011 je 9-11. marta 2014. Godine, u JU Srednjoj stručnoj školi u Bijelom Polju, u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje organizovao trodnevnu obuku za pisanje projektnih predloga za zaposlene u Preduzetničkim centrima u Beranama, Bijelom Polju i Mojkovcu. Cilj ove obuke jeste da se učesnici adekvatno pripreme za izradu predloga projekata koji će se finansirati iz EU fondova, kroz upoznavanje sa najvažnijim mehanizmima finansiranja iz sredstava Evropske unije, kao i kroz sve etape koje je potrebno detaljno preći prilikom pisanja projektnog predloga. Teme koje su obrađene u

okviru ove obuke su: projektni menadžment, analiza zainteresovanih strana, analiza problema i ciljeva i matrica logičkog okvira.

- U periodu 30-31. mart 2014. godine, održana je napredna radionica na temu „Priprema projektnih prijedloga” u JU SMŠ „Vuksan Đukić“ u Mojkovcu, uz podršku Projekta MNE/011. Ova radionica predstavlja nastavak obuke za izgradnju kapaciteta osoblja preduzetničkih centara u pripremi projektnih prijedloga. Tokom dvodnevnog rada učesnici su imali priliku da steknu znanja o upravljanju projektom i o popunjavanju prijavnog formulara (relevantnost, metodologija, održivost, budžet). Kao i na prethodnoj radionici, predstavnici tri Preduzetnička centra iz Berana, Bijelog Polja i Mojkovca bili su podijeljeni u tri grupe unutar kojih su razrađivali Plan aktivnosti, Plan resursa i budžet projekta. Nakon ovoga događaja, u velikoj mjeri stekli su se preduslovi za predaju projektnih prijedloga za program prekogranične saradnje Crna Gora-Srbija.

- Uz podršku Projekta MNE/011 “Jačanje stručnog osposobljavanja na sjeveroistoku Crne Gore”, za predstavnike crnogorskih obrazovnih institucija (Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo i Centra za stručno obrazovanje) organizovana je studijska posjeta Institutu za obrazovanje u Londonu u periodu 12-16. maj 2014. godine. Cilj ove posjete bio je upoznavanje sa sistemom procjene kvaliteta rada nastavnika, kao i sa standardima postavljenim za njihovo napredovanje. Kroz petodnevni intenzivan rad sa iskusnim i istaknutim predavačima na Institutu za obrazovanje, učesnici ove posjete imali su prilike da steknu detaljan uvid u funkcionisanje sistema vrednovanja rada nastavnika i da razmijene sopstvena iskustva sa predavačima.

- U toku 2014. godine realizovan je i niz aktivnosti za koje je Projekat MNE/011 angažovao Zavod za školstvo, kroz potpisivanje dva operativna sporazuma.

Urađeno je sljedeće:

- Centar za stručno obrazovanje je u saradnji sa Zavodom za školstvo, izradio Program obuke za nastavnike stručno-teorijskih predmeta i praktične nastave, koji u toku svog školovanja nijesu proučavali pedagogiju, psihologiju i metodiku, već dolaze sa „nenastavničkih“ fakulteta, što im umnogome otežava rad, naročito na samom početku karijere.

- Dvije ‘kontrolne’ grupe nastavnika stručnih predmeta učestvovalo je u realizaciju šest modula programa obuke za nastavnike stručnih predmeta. Sa akcentom na nastavnike stručnih predmeta iz oblasti turizma i poljoprivrede, učesnici jedne ‘kontrolne’ grupe, njih 20, bili su iz redova nastavnika stručnih predmeta iz šest ciljnih škola na sjeveroistoku Crne Gore, a učesnici druge ‘kontrolne’ grupe, takođe njih 20, birani su iz Podgorice. Aktivnost je završena u maju 2014. godine.

- U septembru 2014. godine, tri modula: Pružanje podrške učenicima, Organizacija nastave i Nastava/učenje su realizovana u šest gradova u Crnoj Gori, a kroz seminare je bilo obuhvaćeno 360 nastavnika iz 24 stručne i mješovite škole u Crnoj Gori.

- U cilju optimizacije iskustva u učenju, urađen je Priručnik za nastavnike stručnih predmeta - Pedagoško-psihološki aspekti nastave, koji će se koristiti kao pomoćni izvor učenja za učesnike ‘internog’ programa. Priručnik za nastavnike stručnih predmeta predstavlja skup relevantnih znanja u oblasti pedagogije i psihologije i sadrži sve

materijale koji su korisni za nastavnike, i prije, i tokom obuke, a sigurno i tokom čitave nastavničke karijere. Pošto ciljna grupa nastavnika stručnih predmeta podrazumijeva nastavnike koji nijesu stekli pedagoško-psihološka znanja i vještine potrebne za njihov rad, veoma značajno za ovu ciljnu grupu je da imaju Priručnik, koji im pomaže u njihovim nastojanjima da nastava bude što kvalitetnija.

- Takođe, izrađen je i pilotiran "Program obuke za pomoćnike direktora obrazovnih institucija". Program se sastoji od tri opšta modula, i namijenjen je za sve pomoćnike direktora u Crnoj Gori - vrtića, osnovnih škola, gimnazija, stručnih i mješovitih škola.

- U okviru istog sporazuma, urađen je i priručnik "Indikatori kvaliteta i instrumenti za samo/evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ca u školi", a namijenjena je nastavniku/ci, upravama i stručnim službama u školi, a koristi se za mjerenje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada nastavnika/ce u školi.

Saradnja sa organizacijom KulturKontakt Austrija

- Završnom konferencijom projekta *Podrška inkluziji u stručnom obrazovanju 2011-2014.* koji je, u protekle četiri godine u Crnoj Gori, organizacija KulturKontakt iz Austrije je zvanično zatvorila kancelariju u Podgorici i povukla se iz Crne Gore. Međutim, saradnja nije prekinuta - u septembru 2014. godine, pokrenut je regionalni projekat između Austrije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore na temu *Saradnja između škola i privrede.* Pored toga, u cilju unapređenja konkurentnosti i zapošljivosti kroz inovativno učenje kroz rad, KulturKontakt Austrija je u Beču 13-14. oktobra 2014. organizovao dvodnevnu radionicu na temu *Učenje kroz rad u stručnom obrazovanju* kojoj su prisustvovali predstavnici Centra za stručno obrazovanje, Ministarstva prosvjete i Privredne komore Crne Gore.

Torinski proces i saradnja sa ETF-om

- U okviru aktivnosti koje se odnose na pružanje odgovora na upitnike koje nam dostavljaju institucije Evropske Unije, u toku 2014. godine Centar za stručno obrazovanje je učestvovao u dvije aktivnosti: Saopštenje iz Briža i Torinski proces.

- Što se tiče Saopštenja iz Briža, kod pružanja odgovora bio je uključen veći broj zaposlenih u CSO-u, a održane su i dvije jednodnevne radionice na ovu temu u organizaciji ETF-a.

- Izvještaj o aktivnostima Torino-procesa je u završnoj fazi izrade (preveden je na engleski jezik).

- U Podgorici su, takođe, organizovane dvije jednodnevne radionice na temu „Obuka nastavnika”, a organizator je bio ETF. Krajnji cilj ove aktivnosti je izrada Dokumenta o zajedničkoj podršci školama koju treba da sprovedu centralne institucije u realizaciji profesionalnog razvoja za sve nastavnike. Dokument je u završnoj fazi, a aktivnosti na ovom polju se nastavljaju i u 2015. godini.

- Učešće u timu koji je prezentovao Izvještaj o referenciranju CKO sa EKO u Briselu, i to u junu (prezentacija svih aktivnosti u vezi sa CKO), oktobru (prezentacija samog Izvještaja) i novembru 2014. (dodatna prezentacija nekih izvoda koje je trebalo pojasniti). Izvještaj je, u potpunosti, prihvaćen od strane EQF AG (Savjetodavne grupe za Evropski kvalifikacioni okvir).

Takmičenje EuroSkills

- Centar za stručno obrazovanje je uz saglasnost i podršku Ministarstva prosvjete Crne Gore, ove godine postao nosilac aktivnosti i zvanični predstavnik Crne Gore u WorldSkills Europe asocijaciji. Tako je, u maju 2014. godine, na zvaničnoj Skupštini, Crna Gora postala 25. zemlja članica, pored: Austrije, Belgije, Velike Britanije, Kipra, Estonije, Finske, Francuske, Njemačke, Mađarske, Italije, Latvije, Litvanije, Luksemburga, Malte, Norveške, Portugalije, Slovenije, Slovačke, Hrvatske, Holandije, Španije i Švajcarske. WorldSkills Europe je asocijacija koja promovise razvoj vještina i kompetencija fokusirajući se na organizaciju takmičenja učenika i studenata do 25 godina starosti, u vještinama koje su potrebne za dalji razvoj Evrope. Ova asocijacija radi na podizanju svijesti o značaju profesionalnog kvaliteta i kvaliteta stručnog obrazovanja u Evropi. U periodu od 1. do 5. oktobra, EuroSkills takmičenje u vještinama je održano u Lillu u Francuskoj, u 41 disciplini, a bilo je prijavljeno 450 takmičara iz 25 zemalja. Crna Gora je poslala jedan tim iz preduzetništva koji su činili: Radosav Razić - učenik JU Srednje ekonomske škole „Mirko Vešović“ i Ivana Grgurović - studentkinja Ekonomskog fakulteta, kao i jedan tim iz kuvarstva i restoraterstva koji su činili: Marko Raspopović i Filip Maraš - učenici JU Škole za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“. Ovo takmičenje je bilo organizovano na visokom nivou i ispraćeno je od strane visokih zvaničnika ministarstava država učesnica takmičenja, privrednih subjekata, kao i predstavnika najvećih svjetskih kompanija, kao što su: Siemens, Festo, Lincoln Electric Company, Cisco i mnoge druge. Procijenjeno je da je takmičenju prisustvovalo oko 90 hiljada posjetilaca.

Saradnja sa partnerima u cilju evropskih integracija

- U skladu sa potrebama procesa pristupanja EU, zemlje kandidati su u obavezi da zajedno sa Evropskom komisijom (Direktorat za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti) pripreme dokument *Program reforme politike zapošljavanja i socijalne politike*. Ovaj program treba da pruži odgovore na izazove u više oblasti, tržište rada, zapošljavanje, razvoj vještina i znanja, socijalna pravda i inkluzija. To pored odabira adekvatnih mjera podrazumijeva dalju izgradnju administrativnih kapaciteta, efikasno upravljanje i institucionalne reforme. U tom cilju, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je formiralo Radnu grupu za izradu ovog programa, čiji je član predstavnik CSO-a. Radna grupa je počela sa radom 16. maja 2014. godine, nacrt dokumenta je urađen i dobijene su povratne informacije od predstavnika Evropske komisije, a u toku je njegova finalizacija.

- U oktobru 2014. godine na poziv ETF-a, predstavnik Centra je učestvovao na konferenciji u Skoplju na kojoj je predstavio iskustvo Crne Gore sa okvirom kvalifikacija i pisanjem izvještaja o referenciranju.

Projektni predlozi

- U saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore i Ministarstvom socijalnog staranja i mladih Albanije i Udruženja poslodavaca Albanije, urađen je predlog projekta: *Razvoj kvalitetnog praktičnog obrazovanja i izvrsnosti u učenju kroz rad u stručnom obrazovanju*, koji je predat krajem juna 2014. godine u okviru programa Erasmus +. CSO ima ulogu ko-aplikanta na ovom projektu. U narednom periodu se očekuju rezultati konkursa.

- Kao vodeći aplikant, CSO je u saradnji sa Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Hrvatske pripremio predlog projekta *Jačanje kapaciteta građana i građanki za reagovanje u slučajevima vremenskih nepogoda*, koji je predat 16. septembra

2014. godine u okviru programa sprovođenja EU strategije za Dunavski region - START. Prema posljednjim informacijama, ovaj predlog je prošao prvi krug selekcije, a krajnji rezultati se očekuju do početka februara 2015. godine.

Saradnja sa NVO sektorom

- "Forum MNE" nastavio je sprovođenje aktivnosti u okviru projekta *Mladi za zelenu Crnu Goru*, koji se realizuje uz finansijsku podršku Rockefeller Brothers fonda, a na kom je Centar za stručno obrazovanje jedan od partnera. Tokom 2014. godine, uz podršku volonterskoga tima, realizovane su radionice za učenike srednjih stručnih škola i srednjih mješovitih škola u svim gradovima u Crnoj Gori. Tema ovih radionica je Održivi razvoj i zaštita životne sredine, a metodološki je prilagođena uzrastu učenika srednjih škola i pruža mogućnost aktivnog učešća svakog pojedinca u cilju razmjene iskustava i znanja o ekologiji generalno i našoj odgovornosti kad je očuvanje životne sredine u pitanju. U februaru su realizovane radionice na Žabljaku (JU Srednja mješovita škola „17. Septembar“), u Baru (JU Srednja poljoprivredna škola), a, tokom mjeseca, nastavlja se s realizacijom i u Herceg Novom (JU Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“), Podgorici (JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“), Plavu (JU Srednja mješovita škola „Bećo Bašić“), Tivtu (JU Srednja mješovita škola „Mladost“), Bijelom Polju (JU Srednja elektro-ekonomska škola) i Ulcinju (JU Srednja mješovita škola „Bratstvo-jedinstvo“). Takođe, u Pljevljima i Nikšiću uspješno su realizovane 2 velike građanske akcije sadnje.

- Dana, 5. marta 2014. godine, potpisan je Sporazum o saradnji sa predstavnicima NVO „Juventas“ i NVO „Akcija za ljudska prava“ u cilju uspješnog sprovođenja projekta „Usmjeravanje zatvora ka zajednici - sprečavanje zlostavljanja u zatvorima kroz reformu sistema rehabilitacije i resocijalizacije“.

- U skladu sa mjerama utvrđenim Akcionim planom realizacije Strategije razvoja nevladinih organizacija u Crnoj Gori za period 2014-2016. godine, koja je usvojena 26. decembra 2013. godine, 23. aprila 2014, Centar za stručno obrazovanje i Zavod za školstvo organizovali su Konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama o načinima unapređenja procesa akreditacije programa obrazovanja (aktivnost br. 26 iz Akcionog plana). Teme izlaganja odnosile su se na procese akreditacije programa obrazovanja, procese akreditacije programa usavršavanja nastavnika, kao i na preporuke za osmišljavanje informativne kampanje o programima koje nude NVO i značaju uspostavljanja saradnje sa lokalnom samoupravom i državnim institucijama na planu edukacije zaposlenih i građana. Poziv za učešće na Konsultacijama upućen je svim nevladinim organizacijama u Crnoj Gori direktno, kao i posredstvom Centra za razvoj nevladinih organizacija. Predstavnici ukupno 25 nevladinih organizacija iz Crne Gore su prisustvovali ovom događaju koji su iskazali spremnost na saradnju u realizaciji daljih aktivnosti iz Akcionog plana.

- U skladu sa Akcionim planom Strategije razvoja nevladinih organizacija u Crnoj Gori, a u okviru manifestacije „XIII Dani učenja i obrazovanja odraslih“, Centar za stručno obrazovanje je u saradnji sa Zavodom za školstvo i Ministarstvom prosvjete organizovao

sajmove NVO koje pružaju programe obrazovanja za mlade i odrasle. Prvi sajam održan je 18. oktobra 2014. godine na platou ispred biblioteke „Radosav Ljumović“ u centru glavnog grada. Na ovom sajmu je svoju obrazovnu ponudu predstavilo desetak NVO: CRNVO, CEDEM, Juventas, ADP Zid, Alfa centar, itd., kao i Centar za stručno obrazovanje i Zavod za školstvo. Sajam je posjetio veliki broj građana i građanki zainteresovanih da uzmu učešće u neformalnom obrazovanju. Drugi sajam održan je 20. oktobra 2014. godine u holu KIC-a „Budo Tomović“ gdje su, pored pomenutih NVO-a, svoju obrazovnu ponudu predstavili i NVO „Green Home“ i „Centar za građansko obrazovanje“. Sajmu je prisustvovala gospođa Danka Latković, šefica Kancelarije Vlade za saradnju sa NVO, gospodin Duško Rajković, direktor Centra za stručno obrazovanje, gospodin Pavle Goranović, direktor Zavoda za školstvo, direktori srednjih stručnih škola iz centralne, južne i sjeverne regije Crne Gore, predstavnici Ministarstva prosvjete, Zavoda za zapošljavanje, Ministarstva rada i socijalnog staranja i drugi zaposleni u javnom sektoru.

Odnosi sa javnostima

- U septembru 2014. godine održane su brojne PR aktivnosti na društvenim mrežama i veb stranicama u cilju upoznavanja javnosti i partnera sa odlaskom crnogorskih učenika i studenata na takmičenje EuroSkills u Francusku. Povodom ove aktivnosti, 26. Septembra, održana je konferencija za medije. Mediji koji su ispratili odlazak crnogorskih predstavnika na EuroSkills takmičenje su: dnevni list *Pobjeda*, nezavisni dnevnik *Vijesti*, *Prosvjetni rad* i *RTCG1 - redakcija Jutarnjeg programa*.

- Dana, 13. oktobra 2014. Godine, održana je konferencija za medije povodom manifestacije „XIII Dani obrazovanja i učenja odraslih“. Centar za stručno obrazovanje je uz podršku Ministarstva prosvjete organizovao manifestaciju „XIII Dani obrazovanja i učenja odraslih“ od 15. do 30. oktobra 2014. godine, pod sloganom: *CJELOŽIVOTNO UČENJE - SREDSTVO ZA MOBILNOST I KONKURENTNOST U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA*.

- Kampanja „Stručno je ključno“ (i ove godine je u organizaciji Centra za stručno obrazovanje nastavljeno sa kampanjom „Stručno je ključno“, koja je osmišljena u okviru Projekta MNE/011 „Jačanje stručnog osposobljavanja na sjeveroistoku Crne Gore“. Kampanja je namijenjena promovisanju stručnih zanimanja i profesija i poboljšanju imidža stručnih škola uopšte. Usmjerena je na roditelje svršenih osnovaca i djecu koja se upisuju u srednju školu. Cilj kampanje je da se popularizuje stručno obrazovanje među mladima i da se poveća broj upisanih učenika za zanimanja kao što su konobar, kuvar, barmen, poljoprivrednik);

VII - Odjeljenje opštih poslova

Na osnovu člana 6 i 11 Odluke o osnivanju Centra za stručno obrazovanje ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14) u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju ("Sl. List RCG", br. 64/02, 31/05, 49/07 i "Sl. list Crne Gore", br. 4 od 17/08, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13), Upravni odbor JU Centar za stručno obrazovanje je, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, donio Statut Br: 07-833/14 (od 19.09.2014. godine).

U skladu sa članom 6 Statuta JU Centra za stručno obrazovanje Br: 07-833/14, Centar je donio odluku o uništenju pečata i štambilja, kao i Odluku o čuvanju, upotrebi pečata i štambilja.

Krajem 2014. godine, započet je rad na izradi Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je u postupku davanja saglasnosti od strane Ministarstva prosvjete.

U toku 2014. godine, Centar je raspisao Poziv za izbor saradnika-eksternih evaluatora za utvrđivanje kvaliteta ustanova stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, organizovao obuku i sastavio listu eksternih evaluatora.

Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015. godinu

Centar je raspisao Konkurs za izbor programa stručnog usavršavanja nastavnika u školskoj 2014/2015. godini, koji se odnosi na nastavnike srednjeg i višeg stručnog obrazovanja, kao i predavača za obrazovanje odraslih.

Na osnovu člana 112 stav 2 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list Crne Gore“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 i 44/13), na predlog Centra za stručno obrazovanje, Nacionalni savjet za obrazovanje je donio Odluku o izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015. godinu (br. 16-3402, od 22. jula 2014. godine), na osnovu koje je urađen Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015. godinu, koji slijede:

Prioritetno područje - Preduzetništvo:

1. Razvoj preduzetničkih znanja i kompetencija
2. Preduzeće za vježbu

Prioritetno područje - Ekonomija i pravo:

3. Unapređenje računovodstvenih znanja i kompetencija
4. Razvoj preduzetničkih znanja i kompetencija
5. Razvoj pravničkih znanja i kompetencija

Prioritetno područje - Inkluzivno obrazovanje u stručnim školama:

6. Edukacija nastavnika u srednjim stručnim školama za rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama
7. Ključna kompetencija: Učiti kako se uči

Dva prioritetna područja - Programi andragoškog osposobljavanja i Interdisciplinarno područje:

8. Permakultura-održivo upravljanje prirodnim resursima i ljudskom zajednicom

Prioritetno područje - Psihologija, pedagogija i metodika u stručnom obrazovanju:

9. Program obuke za nastavnike stručnih predmeta u srednjim stručnim školama

Prioritetno područje - Inženjerstvo, proizvodne tehnologije:

Za oblast Mašinstvo i obrada metala

10. Automatsko programiranje CNC mašina primjenom CAD/CAM koncepta
11. Korišćenje SolidWORKS 3D računarskog programa
12. Moderna nastavna sredstva u stručnom obrazovanju: Upotreba primijenjenih softvera (AutoCAD 2D)
13. Ručno programiranje CNC mašina alatki
14. Upotreba softvera za proračune i simulacije u nastavi mašinstva

Za oblast Elektrotehnika

15. Upotreba primijenjenih softvera u stručnom obrazovanju
16. Programirano logičko upravljanje LOGO sistemom u nastavi
17. Evropska instalaciona sabirnica

18. Izrada elektro-pneumatskih kompleta za obuku
19. Nastava orijentisana ka aktivnostima
20. Izrada multimedijalnog priručnika za nastavu (sa predlogom izmjene naziva)
21. Modernizacija nastavnog procesa kroz implementaciju informaciono-komunikacionih tehnologija
22. Vedska matematika kao pedagoško-metodički alat za razvoj kognitivnih sposobnosti djece

Prioritetno područje - Turizam:

23. Nastava orijentisana ka aktivnostima u stručnim školama za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu

Javne nabavke

Na osnovu Zakona o budžetu za 2014. godinu, nakon razvrstavanja finansijskih sredstava po partijama, sastavljen je Plan javnih nabavki za 2014. godinu u skladu sa potrebama JU CSO, koji je dostavljen Ministarstvu finansija, u skladu sa članom 38 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 42/11). Plan, kao njegove dopune, je odobren od strane Ministarstva finansija i postavljen na javnom Portalu JU CSO.

U JU CSO je, na osnovu Okvirnog sporazuma zaključenog nakon sprovođenja otvorenog postupka javnih nabavki u 2013. godini, za period od 4 godine, zaključio Ugovor za 2015. godinu po istim uslovima i cijenama.

Sprovedeno je 13 postupaka primjenom šopinga, i to za: kancelarijski materijal, sredstva za higijenu, usluge pranja službenih motornih vozila, usluge registracije i tehničkog pregleda vozila, usluge osiguranja lica i kasko osiguranje vozila, nabavka naftnih derivata, usluge štampanja, agencijske usluge za avio karte i usluge smještaja, restoranske usluge, usluge fiksne telefonije, nabavku računarske opreme, usluge obuke zaposlenih i ostale usluge.

Takođe, izvršena je nabavka roba i usluga male vrijednosti, gdje su primjenjivani postupci neposrednog sporazuma u skladu sa zakonom.

U skladu sa članom 15 Zakona o javnim nabavkama ("Sl. listu Crne Gore", br. 42/11) i članom 4 Pravilnika o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila, JU Centar za stručno obrazovanje je podnio Izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila u sprovedenim javnim nabavkama do 31. decembar 2014. godinu, kojih u 2014. godini nije bilo.

Evidencija javnih nabavki se kontinuirano vodi, a Izvještaj o sprovedenim postupcima će biti dostavljen u rokovima predviđenim Zakonom.

Izdavanje licenci za nastavnike

Na osnovu novih zakonskih rješenja, jedna od nadležnosti Centra za stručno obrazovanje jeste licenciranje nastavnika stručno-teorijskih predmeta i praktične nastave zaposlenih u srednjim stručnim školama, kao i nastavnika zaposlenih kod organizatora obrazovanja odraslih.

Na osnovu člana 11 stav 5 Pravilnika o bližim uslovima, načinu i postupku sticanja, izdavanja i obnavljanja dozvole za rad nastavnika, direktora i pomoćnika direktora obrazovno-vaspitne ustanove („Sl. list Crne Gore“, br. 23/14), u skladu sa članom 107b Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05, 49/07 i „Službeni list Crne Gore“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 I 44/13), Centar je formirao

četiri komisije za razmatranje uslova i izdavanje licenci za sjeverni, centralni i južni region Crne Gore, i komisiju za predstavnike organizatora obrazovanja odraslih.

Centar za stručno obrazovanje je, u 2014. godini, izdao ukupno 904 licene za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama.

Aktivnosti na vođenju Informacionog sistema JU CSO

Pored redovnih aktivnosti, koje obuhvataju: održavanje zvaničnog veb-portala Centra (cso.gov.me) - ukupno 76 vijesti, administriranje e-mail naloga korisnika, održavanje DokumentCentra CSO (cso.edu.me) kao i DokumentPortala CSO (cso-is.edu.me), održavanje hardvera Centra, podrška korisnicima u Centru: upotreba opreme, povezivanje postojeće opreme i korišćenje aplikacija, kompletiranje dokumentacije u sklopu održavanja informacionog sistema i dopuna evidencije resursa hardverske opreme Centra, treba pomenuti i ostale aktivnosti, i to:

- učešće, kao administrativna podrška, radnim grupama u Centru zaduženim za praćenje postupak licenciranja nastavnika u stručnom obrazovanju
- priprema dokumentacije na postupak javnih nabavki računarske opreme Centra
- Priprema računarske opreme za donaciju JU Srednja ekonomska škola u Nikšiću
- Učešće u radnoj grupi za izradu akcionog plana i „Osnova uvođenja sistema video konferencije u osnovnim i srednjim školama Crne Gore“
- Učešće u Komisiji Zavoda za udžbenike zaduženoj za prikupljanje i obrađivanje informacija neophodnih za izradu i nabavku udžbenika u srednjem stručnom obrazovanju
- Eksterna provjera znanja učenika na kraju III ciklusa osnovne škole (26-28.05.);
- Učešće u radnim grupama za izradu seta Pravilnika Ministarstva prosvjete
- Tehničko uređivanje priručnika „Preduzetništvo“ na albanskom jeziku, „Planiranje školskog kurikuluma“, „Priručnik za direktore škola o formiranju lokalnih partnerstava sa privatnim preduzećima“
- Učešće na završnoj konferenciji Ekspertske grupe za Poljoprivredu, prehranu i veterinu i Turizam, trgovinu i ugostiteljstvo, Podgorica (3-4.04.)
- Učešće na seminaru „Obuka regionalnih eksperata za validaciju i akreditaciju sistema obuke i sertifikaciju trenera u obrazovanju odraslih“, Beograd (1-3.12.)
- Učestvovanje u komisiji za polaganje vozačkih ispita (jul-decembar 2014)

Sjednice Odbora za stručno obrazovanje i Odbora za obrazovanje odraslih

U 2014. godini je održano 6 sjednica Odbora za stručno obrazovanje i 4 sjednice Odbora za obrazovanje odraslih.

Na Odboru za stručno obrazovanje je razmatrano sljedeće:

- Izmjene i dopune Osnova za izradu obrazovnih programa za više stručno obrazovanje (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta);
- Metodologija za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitanog rada u ustanovama nižeg, srednjeg i višeg stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Izmjene i dopune obrazovnog programa Turistički tehničar (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Obrazovni program Restorater (usvojeno na 29. sjednici Nacionalnog savjeta)

- Obrazovni program Tehničar metalurgije (usvojeno na 29. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Obrazovni program Tehničar zaštite životne sredine (usvojeno na 29. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Programi stručnog usavršavanja nastavnika (usvojeno na 29. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Udžbenik „Statistika“ (usvojeno na 30. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Udžbenik „Infektologija sa njegom“ (usvojeno na 30. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Udžbenik „Farmakologija“ (usvojeno na 30. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Udžbenik „Anatomija sa fiziologijom“ (usvojeno na 31. sjednici Nacionalnog savjeta)

Na Odboru za obrazovanje odraslih je razmatrano sljedeće:

- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Zaštitar lica i imovine (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Turistički vodič (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Medicinski tehničar transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Viši medicinski tehničar transfuzijske medicine (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Medicinski tehničar transfuzijske medicine u oblasti prikupljanja i procesiranja krvi (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Viši medicinski tehničar transfuzijske medicine (usvojeno na 28. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Ispitni katalog za sticanje stručne kvalifikacije Mesar (usvojeno na 30. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Program obrazovanja za osposobljavanje za zanimanje Mesar/ka (usvojeno na 30. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Program obrazovanja za sticanje i vještina iz oblasti javnih politika (usvojeno na 31. sjednici Nacionalnog savjeta)
- Plan obrazovanja odraslih (usvojeno na 31. sjednici Nacionalnog savjeta)

Sjednice Upravnog odbora

Održana je jedna sjednica III saziva Upravnog odbora na kojoj je usvojen Izvještaj o radu Centra za stručno obrazovanje za prethodnu godinu i Izvještaj o fizičkom popisu sredstava JU CSO za 2013. godinu.

Odlukom Vlade Crne Gore o osnivanju Centra za stručno obrazovanje ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14) je uređeno da, do imenovanja Upravnog odbora, Centrom upravlja privremeni Upravni odbor.

Privremeni Upravni odbor je u toku 2014. godine imao jednu sjednicu na kojoj je usvojen Statut Centra u skladu sa novim zakonskim rješenjima.

Ostale aktivnosti

- Učešće u izradi Strategije razvoja stručnog obrazovanja za period 2015-2020., koju je usvojila Vlada Crne Gore krajem 2014. godine
- Učestvovanje u Komisiji za prikupljanje i obrađivanje informacija neophodnih za izradu i nabavku udžbenika za srednje stručno obrazovanje (Komisija za prikupljanje i obrađivanje informacija neophodnih za izradu i nabavku udžbenika za srednje stručno obrazovanje formira se na osnovu Analize stanja udžbenika i udžbeničke literature u srednjem stručnom obrazovanju)
- Izrada Kataloga programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015.
- Učešće u radu Komisije za odabiranje arhivske građe i izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala
- Lektorisanje svakodnevnih dopisa, izvještaja, dokumenata, pravilnika, ugovora itd.

VIII - konferencije, seminari i studijske posjete

Službenici Centra su bili učesnici ili saradnici na brojnim seminarima i radionicama konferencijam od značaja za unapređenje stručnog obrazovanja:

- Seminar: „Akciono istraživanje“, 11-12.02.2014. godine, Podgorica (Britanski savjet i ZZŠ)
- Učešće na prvom regionalnom „Policy Net“ sastanku u okviru projekta Evropske unije i Savjeta Evrope „Regionalna podrška inkluzivnom obrazovanju“, 6. 3. 2014. godine, Sarajevo
- “Implementacija ishoda učenja u stručnom obrazovanju u Crnoj Gori”, 30-31. maj 2014. godine, Podgorica;
Workshop „Upotreba ishoda učenja-od teorije ka praksi“, 11. jun 2014. godine, Podgorica
- Sastanak za izradu pilot projekta majstorskog ispita, 10-12.06.2014. godine, Kotor
- Regionalna radionica Socijalna inkluzija, Torino 15-18.06. povodom projekta Savjeta Evrope u organizaciji ETF-a
- Učešće u radionici Ex posta analiza odgovora iz Briža, ETF
- “Profesionalni razvoj nastavnika u Crnoj Gori: Nove mogućnosti kroz licenciranje nastavnika”, (prezentacija: Profesionalni razvoj nastavnika u stručnom obrazovanju), 1. jul 2014. godine, Bečići
- U okviru projekta Agencije za zaštitu životne sredine CG “Demonstracija regionalne strategije za upravljanje otpadnim supstancama koje oštećuju ozonski omotač i njihovo odlaganje u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori”, 14-15. oktobra 2014. godine, Podgorica
- Učešće u regionalnom sastanku povodom planiranja regionalnog projekta vezano za prevenciju osipanja učenika, COP, RCEE
- Obuka za trenere iz primjene metodologije indeksa inkluzivnosti 16-18.12.2014. godine, Podgorica, Ministarstvo prosvjete, projekat „Save the children” BiH
- Obuka za eksterne evaluatore - Cetinje
- U okviru projekta koji finansira KulturKontakt iz Austrije, a odnosi se na povezivanje privrede i obrazovanja održana je regionalna radionica „Dopuna profila i kompetencija koordinatora praktične nastave“, u Sarajevu, 16. i 17.10.2014. godine i dvije nacionalne radionice u Podgorici, krajem novembra i početkom decembra 2014. godine

- Ekspertska radionica za unapređenje indikatora za ljudski kapital u okviru Dokumenta za mali biznis (SBA) u organizaciji SEECCEL-a, 25-27. februar 2014. godine, Zagreb, Hrvatska
- Studijska posjeta: Razvoj kvalifikacija i estonski kvalifikacioni okvir, 9 - 15. mart 2014. godine, Estonija (Talin), (MNE/011)
- ETF konferencija "Making better qualifications", april 2014. godine, Brisel, Belgija
- Međunarodna konferencija o okviru kvalifikacija kao sredstvu politike za cjeloživotno učenje, 6-7. maj 2014. godine, Podgorica
- Sastanak Generalne skupštine EuroSkills asocijacije na kojem je Crna Gora postala zvanična članica među 27 zemalja, maj 2014. godine, Lille, Francuska
- Klasteri znanja u stručnom obrazovanju i vet mreža Jugoistočne Evrope. 17-18.11.2014.godine, Tirana, Albanija
- Torinski proces za 2014. godinu u Crnoj Gori, 27. novembar, 2014. godine, Podgorica
- Regionalni seminar „Švajcarski sistem sertifikacije trenera SVEB“, Beograd
- Konferencija “Usmjeravanje zatvora ka zajednici“ , 15. i 16. april, Budva
- Simpozijum „Profesionalizacija andragoških djelatnika“ 15. i 16. maj, Biograd na moru, Hrvatska
- Konferencija „Foresight Peer Learning Activity“, 23-24. maj. 2014. godine, Malta
- Konferencija “Ekonomsko osnaživanje Roma“, 17. i 18. jun, Podgorica
- Konferencija “Kvalitet obrazovanja“ u organizaciji UNESSCO-a, 8-10.jul, Podgorica
- Regionalna konferencija posvećena mogućnosti učestvovanja zemalja WB u OECD Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) 27-29. avgusta, Zagreb
- Regionalna konferencija “Obuka predavača u obrazovanje odraslih -evropski model” 17.i 18. Septembar, Sarajevo
- Konferencija “Osnaživanje marginalizovanih grupa iz Dunavske regije kroz obrazovanje i obuku”, 2-3. oktobar 2014. godine Beč, Austrija
- Regionalni sastanak Regionalne andragoške akademije, 29. i 30. oktobar, Skoplje
- Konferencija „Ulaganje u ljude i vještine u Dunavskoj regiji“, 6-7.novembar 2014. godine, Beč, Austrija

*JU Centar za stručno obrazovanje
V.D. direktor-a
Duško Rajković*

Obradila: Nada Šekarić, sekretar CSO-a